

Н.Л. Правдюк, д-р. екон. наук, проф. (ВНАУ, Вінниця)
І.В. Ковальчук, магістрант (ВНАУ, Вінниця)

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОВГОСТРОКОВИХ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Фінансові інвестиції на сьогодні відіграють надзвичайно важливу роль в економічній системі розвинених країн світу, що зумовлює необхідність забезпечення ефективного управління інвестиційними процесами на підприємствах. Основою такого управління на рівні підприємства є своєчасна та достовірна інформація, яка формується в системі бухгалтерського обліку. Залучені довгострокові інвестиції у виробництво продукції та збут забезпечують конкурентність підприємства, знижують витрати, підвищують якість та обсяги реалізації. Тому актуальність проблеми обліку довгострокового інвестування значною мірою визначається налагодженням дієвої структури управління з метою отримання максимального ефекту в умовах недостатньої кількості інвестиційних проєктів.

Облік фінансових інвестицій на підприємствах та надання користувачам інформації про них, у фінансовій звітності, повинні відповідати вимогам Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» [1], де зазначено, що довгострокові фінансові інвестиції включають: інвестиції, що утримуються для їх погашення; інвестиції в дочірні та асоційовані підприємства; інвестиції в спільну діяльність та інші фінансові інвестиції. Довгостроковими вважають фінансові інвестиції на період понад один рік, а також всі інвестиції, що не можуть бути вільно реалізовані у будь – який момент [2].

Для забезпечення ефективного інвестиційного процесу на підприємстві важливе значення має визначення джерел фінансування довгострокових інвестицій. Джерелами довгострокових інвестицій можуть бути власні кошти організації, позикові кошти, бюджетні асигнування і спонсорські надходження від інших організацій. Тому, інвестиційні рішення можуть прийматися лише за наявності відповідних фінансових джерел. У протилежному разі інвестор може стати неплатоспроможним з усіма наслідками, які з цього випливають.

Для обліку довгострокових інвестицій використовується рахунок 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» [3]. На нашу думку, для обліку довгострокових фінансових інвестицій слід виокремити субрахунки третього порядку (табл.1), що забезпечать обліковою

інформацією управлінські потреби для оперативного аналізу довгострокових інвестицій відповідно і за джерелами фінансування.

Таблиця 1

Витяг з робочого плану рахунків в частині обліку довгострокових фінансових інвестицій

Синтетичні рахунки (рахунки 1-го порядку)		Субрахунки (рахунки 2-го порядку)		Субрахунки 3-го порядку (за джерелами фінансування)	
код	назва	код	назва	код	назва
14	Довгострокові фінансові інвестиції	141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	141.1.1	Амортизаційні відрахування
				141.1.2	Статутний капітал
				141.1.3	Додатковий капітал
				141.1.4	Резервний капітал
				141.2.1	Кредити банків
				141.3.1	Спонсорські надходження
		141.4.1	Цільове фінансування		
		142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам	142.1.1	Спонсорські надходження
				142.2.1	Кредити банків
		143	Інвестиції непов'язаним сторонам	143.1.1	Фонди спеціального призначення
				143.2.1	Статутний капітал

Такий порядок обліку та регулювання інвестиційної діяльності дасть змогу управлінцям визначити напрям та ефективність використання коштів. Таким чином, робочий план рахунків підприємства повинен гарантувати таку організацію обліку, щоб облікові реєстри велись систематизованим способом, дані рахунків гарантували в повній мірі складання фінансових звітів, а також, щоб ці дані можна було використовувати для управлінських потреб підприємства.

Література

1.П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 року № 91.],

2.Жигайло Т.П. Організація обліку фінансових інвестицій на підприємствах / Т.П. Жигайло // Науковий блог. – Національний університет «Острозька академія». – 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/201>

3.Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.